

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

Úvod:

Do předmětu Seminář z psychologie duševního vývoje jsme si připravily prezentaci a následně i seminární práci na téma Pohádka a její role v dětství.

Teoretická část:

Pohádka je žánr lidové slovesnosti, který v určitých symbolech podává nadpřirozené skutečnosti. Zpravidla v pohádce vystupují nadpřirozené bytosti, ale ne vždy tomu tak je. Používá ustálené formule v úvodu i závěru a symboliku číslic. Základem pohádky je vítězství dobra nad zlem. Pohádka ve formě ústního lidového vyprávění existuje již tisíce let. První písemné zápisky jsou z konce 17. století. V době národního obrození byla pohádkám přisuzována schopnost obrodit literaturu v národním duchu. Známí sběratelé pohádek byli např. B. Němcová, K. J. Erben, a tak se z původní pohádky stal literární a dramatizovaný žánr.

Z psychologického hlediska se pohádkou zabývali Karl a Charlotte Bühlerovi. Zkoumali, jak pohádky působí na fantazii dětí. K analýze používali většinou pohádky bratří Grimmů.

Postavy

V pohádkách jsou téměř vždy nadpřirozené osoby jako např. víly, čarodějnice, trpaslíci, obři, čarodějové, černokněžníci apod. Dalšími postavami jsou ty, které děj „doplňují“ – matka, otec, sestry atd. Hlavní postavy tvoří ve většině pohádek princ, princezna, „chudás“ a v některých pohádkách samotné děti, někdy jsou důležitá i zvířata. Osoby jsou často popsány jednoduše. Většinou mají jen jednu vlastnost, která je charakterizuje (zlí lidé jsou škaředí – ježibaba; dobří lidé krásní – princezna...)

Děj

Sociální prostředí, místo a čas děje jsou v pohádce specifické. Čas děje je vždy vzdálená minulost a pohádka zpravidla začíná slovy: „před mnoha a mnoha lety“. Místo děje je rozdílné, ale většinou je ve velmi vzdálené zemi. Vždy, je-li někdo v pohádce bohatý, je zcela jistě nejbohatší a naopak, je-li někdo chudý, je to ten nejchudší (rodina má jen denní chléb, mlynář jen starý mlýn...) Pohádka většinou končí slovy: „A jestli neumřeli, tak tam žijí dodnes“.

Psychologický výklad

Mnoho psychologů, kteří se zabývali pohádkami a jejich působením na dětskou fantazii se shodlo na tom, že pohádky by neměly být dramatizované, měly by být vyprávěné nebo čtené, pak to teprve rozvíjí fantazii dítěte. Například dítě, které vidí v televizi Sněhurku, si spojí svoji představu Sněhurky s herečkou, která ji hraje a už nikdy ho nenapadne, že Sněhurka takhle vůbec nemusí vypadat. Naproti tomu dítě, kterému je pohádka vyprávěna, si vytvoří svoji vlastní představu Sněhurky, která je tisíckrát krásnější než všechny herečky, tím rozvíjí svoji fantazii a jeho představivost není vázána jen na určitou osobu, symbol apod. Pokud tedy chceme, aby pohádka rozvíjela představivost dětí, měli bychom dát přednost vyprávění a čtení.

Jako první upozornil na symbolickou podstatu pohádek Sigmund Freud – pohádka také zrcadlí archaické součásti naší duše – pohádky chápe jako zkušenosti srovnatelné se sny. Pohádku lze chápat jako výsledek

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

snové zkušenosti, která je znovu a znovu vyprávěna. Pohádka má podobné vlastnosti jako sen, neboť žije z kontrastů a protikladů, je nelogická, vyjadřuje se obraznou řečí, reflektuje a rozšiřuje představu skutečnosti, odporuje realitě atd.

Další psychologové zabývající se výkladem pohádek S. Schwartzkopffová, Bruno Bettelheim. Ti se zabývali tím, že pohádky by měly být vyprávěné. R. Kaes, podle něhož má pohádka 3 základní funkce – spojení, transformaci a zprostředkování. Ferenczi, který říká, že v pohádce převládají fantazie o všemohoucnosti – naše myšlenky a jednání jsou ve skutečnosti ohraničeny místem a časem, ale v pohádce žijeme věčně, můžeme být na několika místech i současně. Mnoho psychodynamických směrů se zabývalo symbolikou pohádek.

Psychologický výklad pohádek – Marie-Louise von Franz

Slavná psycholožka a žákyně C.G.Junga ve své knize popisuje výklad pohádek a mýtů z pohledu analytické psychologie. Něco málo z úvodu této knihy:

“Psychologická interpretace pro Marii-Louise von Franz znamená, že paralelami rozhojněný a obohacený příběh se překládá do psychologického jazyka. Takový výklad dovoluje v pohádce hledat a nacházet „úplný základ pocitů, emocí, fantazie a jednání“. Pohádky, podobně jako kolektivní mýty anebo individuální sny jsou v jungovském pojetí poselstvím a vyjádřením vnitřního, opravdového bytostného jádra člověka. Řadu podobných základních pohádkových motivů nacházíme na celém světě – jde o jakési kolektivní sny, které zachycují typické situace vědomého i nevědomého života. Mají mocný psychoterapeutický a výchovný potenciál – jsou “dětmi v nás” a na naší životní cestě ukazatelem, průvodcem i pomocníkem.”

První výzkum – vypracovala Iveta Pončáková

Pohádky – úkol č. 1

- Vybereme jednu známou pohádku a k té stručně zpracujeme tyto okruhy:
 - Obsah pohádky
 - Prostředí pohádky
 - Postavy (vlastnosti, motivy jednání...)
 - Jaký má vliv pohádka na fantazii
 - Jaké má ponaučení
 - Genderové role, které pohádka dětem nabízí

Pohádka O Šípkové Růžence

Pohádka, kterou měla Míša charakterizovat se jmenovala Šípková Růženka podle Václava Říhy. V této pohádce je Růžence předpovězeno, aby si dávala pozor na Bídu, a tak žije jen v blahobytu, časem ji to začne nudit a začne prozkoumávat zámek. Ve staré věži narazí na stařenku – Bídu, která přede na kolovratu. Růženka

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

je zvědavá, ale když to chce také zkusit, píchne se o vřetenko a usne. Po několika staletích jí konečně najde chudý potulný rytíř – zpěvák a vysvobodí ji.

- Prostředí:

Pohádka se odehrává ve velmi vzdálené minulosti i na velmi vzdáleném místě (nikdo po dlouhá staletí vůbec netušil, kde zámek je), není tu žádná chudoba, všichni žijí v blahobytu.

- Postavy:

Mezi hlavní postavy patří Růženka, která žije v blahobytu, ale přesto není spokojená, něco jí v životě chybí. Dále princové, z nichž jeden je namyšlený a myslí si, že může mít všechno a tak nemá nikdy šanci najít princeznu, stejně tak druhý princ, ten je bohatý a má pocit, že za peníze vše získám, ale ani on díky tomu princeznu nenajde. Až třetí princ, je chudý potulný rytíř-trubadúr, který díky své poctivosti spící zámek nalezne. Král a královna – bojí se o dceru kvůli prorocství a tak izolují celý zámek od ostatního světa, přesto Růženku neochrání. Bída – stařena, která si dávno přestala všimnout lidí a světa kolem sebe, přesto je považována za zlou a díky jejímu vřetenku usne Růženka i celý zámek na dlouhá století.

Identifikační postavou pro dítě může být pro dívky princezna (chtěly by být jako ona, protože je krásná, všichni jí mají rádi, má vše co chce) a pro chlapce v téhle pohádce je vzorem většinou princ, hlavně ten, který princeznu vysvobodil a stává se hrdinou.

- Problémy, které postavy v pohádce řeší:

Růženka, která je nešťastná, i když má vše, co by si jen mohla přát, cítí se omezená a touží poznat něco jiného. Král s královnou jsou velice úzkostliví a Růženku izolují od veškerého dění, jen aby se jí nic nestalo.

Podobně jako Růženka se mohou cítit děti v nemocnicích na dlouhodobém léčení, v ústavech apod. Za poučení můžeme považovat to, aby děti nic nezkoušeli sami, ale poradili se s rodiči a také to, že rodiče by neměli být přehnaně úzkostliví, neměli by děti omezovat a upínat se na ně

Kráska a netvor

Starý obchodník se vrací z města a v lese zabloudí ve strašlivé vánici, zachrání ho zámek, který se před ním objeví. Ráno při odjezdu si vzpomene na svou nejmladší dceru a utrhne pro ni v zahradě, která je i přes zimu stále rozkvetlá, růži. To ale rozzlobí Netvora, který zde žije a za oplátku si žádá, aby obchodník k němu poslal jednu ze svých dcer, jinak zemře. Když se to dozví jeho dcera Kráska, rozhodne se odejít. Na zámku se má dobře, s Netvorem si rozumí, ale na otázku, jestli si ho vezme, vždy odpoví ne. Jednou se chce podívat na pár dní domů Netvor jí to dovolí, ale pod podmínkou, že se do určité doby vrátí. Sestry doma jí však závidí blahobyt, ve kterém žije a zpět k Netvorovi ji nepustí. Krásce se o něm nakonec zdá, jak ji proklíná, proč nepřišla, že teď umírá. Ona se ho rychle vydá hledat. Najde ho ležet v zahradě. Až teď si uvědomila, že Netvora miluje a řekne mu, že si ho vezme. V tu chvíli se Netvor promění v krásného prince a celý zámek ožije.

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

- Prostředí

Děj se odehrává na několika místech, opět v dávné minulosti, v pohádce jsou kontrasty mezi chudobou a bohatstvím. Kráska vyrostla v rodině chudého obchodníka. Na zámku však žije v bohatství a blahobytu, po kterém touží její sestry.

- Postavy

Chudý, poctivý obchodník, který by pro své dcery udělal vše. Kráska – krásná, hodná a poctivá, z lásky k otci se vydala do zámku za Netvorem, aniž by tušila, co jí tam čeká. Její sestry – závistivé, Krásce nepřejí štěstí, samy by ho chtěly pro sebe. Netvor – není zlý, jen zatrpklý a osamocенý, v srdci dobrý, je to zakletý princ, kterého vysvobodí jen dívka, která si ho bude chtít vzít i jako netvora.

- Vliv pohádky na fantazii dětí

Pohádky pomáhají rozvíjet dětem jejich fantazii a představivost. Pomáhají pronikat do složité sítě sociálních vztahů. Pohádka vytváří jistoty, že zlo vždy prohraje – vždy se najde někdo kdo zlo porazí. Díky pohádce si děti utváří svůj svět, ve kterém se stávají hrdiny a vždy po straně dobra zvítězí, pokud ovšem dojde k neblahým zkušenostem, může se tento svět stát únikovým místem a dítě v něm může i uvíznout, aby se vyhnulo realitě.

Míša – 9 let

Míša je šikovná chytrá slečna. Chodí do 3. třídy ZŠ. Při cvičení byla tichá a stydlivá, což bylo způsobeno tím, že byla v cizím prostředí a také s cizími lidmi. Mě už nějakou dobu zná, proto se časem rozmluvila a celkem bez problémů odpovídala na otázky:

- Co se ti v pohádce líbilo nejvíc?

- Jak Růženka usnula a 3. princ ji probudil, ale hezčí pohádka je Jak se budí princezny.
- Byli tam 3 princové, ale 1. byl namyšlený a druhý bohatý, tak ji nenašli a 3. princ byl chudý, vždycky pomáhal slabším a dělal dobré skutky, tak nakonec princeznu vysvobodil.

- Co se ti v pohádce nelíbilo?

- Bída, protože je zlá

- Co do té pohádky patří, bez čeho by to nešlo?

- Šípková Růženka

- Čím bys chtěla v pohádce být?

- Růženkou, protože bydlí v zámku a nosí pěkné oblečení

- Co bys na pohádce změnila?

- Chtěla bych se radši píchnout o trn

- Čím je pohádka charakteristická?

- V každé pohádce musí být někdo zlý a dobro zvítězí nad zlem
- Bohatí vždy nezmězí

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

Pavlík – 4 roky

Pavlík je nadměrně živé dítě. Bydlí s rodiči a starším bratrem na statku, kde mají spoustu zvířat. Přesto, že se se mnou setkal poprvé, byl hodně komunikativní a ihned mi začal všechno ukazovat a vůbec nebral na vědomí, že je kolem něj spousta cizích lidí. Zpočátku bylo těžké udržet jeho pozornost, ale nakonec dokázal i na pár otázek odpovědět. Většinou ale vyprávěl pohádky sám.

Pavlíkovi jsem přečetla pohádku Kráska a Netvor, protože byla krátká a doplněná spoustou obrázků. Protože nedokázal udržet pozornost a pohádku jsem četla po několika částech, doplnila jsem ji o výklad podle obrázků. To ho nakonec zaujalo a podle obrázků mi o pohádce i něco řekl. Nakonec jsem ho poprosila, jestli by mi něco nakreslil. Ale obrázek dopadl tak, že z šatů byla loď, pak velryba, žralok a nakonec letadlo – postupným dokreslováním.

- Kým by si chtěl v pohádce být?
 - nikým
- Kdo se ti v pohádce líbil nejvíc?
 - Kráska, protože je moc hodná
 - Když sem se ptala nejdřív, co se mu v pohádce líbilo, ukázal na obrázek kocoura a řekl, že ta kočička a začal vyprávět, že měli taky kocoura, ale už nemají a on by chtěl, ale mají psy a kozy a ovce a kocour prý je u sousedů a víc už jsem z něj nedostala...
- Kdo se ti v pohádce nelíbil?
 - Netvor, protože byl zlý
 - Když jsem ho trochu navedla, řekl, že byly zlé ty dvě sestry Krásky
 - Pak už si to sám začal rozvádět a řekl mi, že ty 2 sestry byly určitě zlé, protože jsou to ženy (prý to má od otce:-D), a pak ještě dodal, že byly zlé, protože neměly rády Krásku

David – 13 let

David je starší bratr Pavlíka. Je to šikovný, chytrý, docela tichý kluk. Ke cvičení se zapojil asi díky tomu, že byl u cvičení s Pavlíkem. Bez problémů a narážek odpověděl na otázky a nedělalo mu problém se bavit o pohádce. Odpovídal stroze, ale nad obsahem se docela zamýšlel.

David měl stejně jako Pavlík pohádku Kráska a Netvor. Nechtěla jsem mu zbytečně číst pohádku, protože jsem měla pocit, že už má jiné záliby než poslouchat pohádky. Také to bylo tím, že kolem pobíhal Pavlík a člověk se nemohl na nic soustředit déle jak dvě minuty. Neustále zaměstnával naši pozornost něčím novým.

- Co se ti v pohádce líbilo?
 - Jak ta hodná dcera šla místo otce za Netvorem
 - Nejvíc se líbil konec pohádky
- Která postava se ti líbila?
 - Ta hodná dcera, že je obětavá

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

- Jakou postavou by si chtěl být?
 - Žádnou
- Co se ti v pohádce nelíbilo?
 - Ty dvě sestry, že jsou zlé a že jí záviděli
- Co by si změnil?
 - Když bych byl jedna ta sestra, nebyl bych tak zlý
- Jaké má ta pohádka poučení?
 - Že bychom neměli závidět lidem majetek a nemyslet jen na sebe (není to sice poučení té pohádky, ale je vidět, že ho nejvíc zaujaly, zlé majetnické sestry...)

Shrnutí:

V tomto cvičení jsme si ověřili předešlé poznatky. Viděli jsme, že je rozdíl v tom, kolik je dítěti, kterého se ptáme – Pavlík měl ještě problém s udržení pozornosti; Míša si byla v některých otázkách pořád trochu nejistá a David už to zas nějak neřešil a dokázal si to vyložit po svém. Pozorovali jsme také rozdíl v pohlaví dětí – Míša by chtěla být princeznou v pohádce, ale chovala by se trochu lépe, aby byla oblíbená; líbilo se jí, jak princové zachraňují princeznu i šťastný konec; Pavlík postavy a děj zatím díky věku moc neřešil a od pohádky s „princeznou“ raději odbíhal ke svým knížkám o autech a stejně tak na Davidovi bylo vidět, že pohádka s „princeznou“ ho moc nebaví, ani ho nijak nezaujala.

Druhý výzkum – vypracovala Andrea Zajícová

Eliška – 6 let

Je z plně funkční rodiny. Velmi pečlivá. Ráda pomáhá v domácnosti. Do školy se moc těší. V kolektivu je oblíbená. Než se do něčeho pustí, hodně o tom přemýšlí. Nerada půjčuje hračky. **Zájmy:** tancování, malování, zpěv, vyrábění. Na svůj věk je velmi vyspělá.

Pohádku O Červené Karkulce poslouchala se zájmem. Na otázky ze začátku nechtěla odpovídat, později se rozmluvila. Na otázky odpovídala bez problémů a správně. Pohádku dobře znala, bez větších potíží se orientovala v ději. Chtěla by být Karkulkou, protože je hodná, nechce být vlk, protože je zlý a nakonec umře a to ona nechce.

Druhá pohádka byla o vílách, byla složitější, Eliška se v ději hůř orientovala, méně se soustředila, prohlížela si při čtení jinou knížku. Na otázky odpovídala s obtížemi. Chtěla by být vílou. Má velkou fantazii.

Julie – 3 roky

Do školky nastupuje v září. Má ráda pohyb, maluje, tančí, zpívá. Je společenská, hodně upovídaná. Někdy je zbrklá, občas se hodně vzteká. Na svůj věk je hodně vyspělá.

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

Pohádku O Červené Karkulce poslouchala se zájmem. Neměla problém se orientovat v ději, na otázky odpovídala bez problémů. Pohádku dobře znala.

Druhou pohádku už neposlouchala, byla unavená a usnula. Má oblíbenou kreslenou pohádku o koních. Kdyby byla pohádkovou postavou, byla by baletka.

Šimon – 3 roky

Do školky nastupuje v září. Je to typický kluk. Rád si hraje s míčem. Ze sourozenců je nejvíc citlivý. Má rád malé děti. Pohádky neposlouchal, byl unavený a usnul. Chtěl by být Spiederman, protože je statečný a pomáhá. Na svůj věk je vyspělý.

Shrnutí:

Děti jsou sourozenci. Šimon a Julie jsou dvojčata. Na výzkum se těšily. Pohádky se jim líbily. Některé otázky dělaly lehce problém. Děti jsou na svůj věk vyspělé, mají se rády. Pohádky četla a otázky pokládala maminka. Děti se mě trochu bály, mají respekt z vozíku, mě by zřejmě tak dobře neodpovídaly.

Pohádky – úkol č. 2 – otázky

- Osobní zkušenost
- Jakou pohádku jste měly rády v dětství a proč?
- Co vám říkají pohádky dnes?
- Jakou formou jste se nejčastěji setkávali s nejoblíbenější pohádkou a jakou jste preferovali??
- Jakou formou se s pohádkami setkáváte dnes?
- Hráli jste si v dětství nějakou pohádku? S kým? Jakou?
- Jakou pohádku máte rádi teď?
- Jaký máte názor na kreslené a moderní pohádky?
- Jaký máte názor na prezentování pohádek v mediích a na různé podoby pohádkových knížek?
- Jaké znáte moderní pohádky a co si o nich myslíte
- Které pohádky podle vás znají v současné době předškolní děti, které mají nejraději a jakou formou se s nimi setkávají?
- Jaký vliv podle vás mají dnešní pohádky na děti?

1. Jakou pohádku jste měly rády v dětství a proč?

- **Z:** Šíleně smutná princezna – má hezký písničky a je vtipná
- **K:** Mrazík – jsou tam hezké kostýmy, herci, zajímavý příběh, prostě klasika
- **I:** Pyšná princezna – pěkný příběh, hezká příroda, dobří herci, celkově je ta pohádka dobře natočená

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

2. Co vám říkají pohádky dnes?

- Z: Myslím, že pohádky se mění vlivem doby a modernizace a přijde mi to tak v pořádku
- K: Kliše... a bratři Grimmové jsou morbidní; ale moderní pohádky nemají tak striktní pravidla; filmaři si dovolí leccos
- Z: a to je právě pro dnešní mládež dobrý – taky si dovolí leccos a klasickým pohádkám by se vysmáli
- K: no ale moderní se mi nelíbí, teda pokud se bavíme o českých; nemyslím, že by se vysmály, pokud vyrůstají na klasikách, tak jim to nepřijde
- I: mě osobně se některé moderní pohádky moc nelíbí, ale netvrdím, že všechny; jinak myslím, že ta modernizace je svým způsobem nutná, filmaři tak můžou přiblížit pohádky i mládeži, pro kterou jsou klasické pohádky „pro malé“ a často těmi moderními osloví i dospělé

3. Jakou formou jste se nejčastěji setkávali s nejoblíbenější pohádkou a jakou jste preferovali?

- Z: televize
- K: televize, promítačka
- I: televize, magnetofon, gramofon, předčítání a vyprávění od babičky

4. Jakou formou se s pohádkami setkáváte dnes?

- Z: televize a předčítání sourozencům
- K: televize
- I: televize, na MC nebo CD

5. Hráli jste si v dětství nějakou pohádku? S kým? Jakou?

- Z: ne
- K: ne
- I: celý 1. stupeň ZŠ v dramatickém kroužku, pohádky loutkové i hrané, např. Šípková Růženka

6. Jakou pohádku máte rádi teď?

- Z: Šíleně smutnou princeznu
- K: Mrazík
- I: Pyšná princezna a většinu pohádek z 80.let (Princové jsou na draka, Za humny je drak, Co takhle svatba princí...)

7. Jaký máte názor na kreslené a moderní pohádky?

- Z: já to hodnotím kladně, pohádky jsou vtipné a jdou s dobou, ve většině se řeší současné problémy (pokud to teda není úplná blbina)
- K: třeba Francoizi kreslí pěkně nebo čínské pohádky jsou také pěkné; dál třeba Pocahontas nebo princezna Mononoke
- I: kreslené pohádky jsou většinou pěkné, až na takové ty japonské a čínské kreslené seriály, které akorát pletou malým dětem hlavy

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

8. Jaký máte názor na prezentování pohádek v mediích a na různé podoby pohádkových knížek?

- **Z:** pohádek není nikdy dost
- **K:** hlavně když jsou tam obrázky; já už pohádky tak moc nepreferuji
- **I:** myslím, že v knížkách by měla být k pohádkám spousta obrázků, dětem se to pak lépe vypráví, když to mají i názorně; v televizi by klidně mohlo být více pohádek, alespoň o víkendech

9. Jaké znáte moderní pohádky a co si o nich myslíte

- **Z:** Shrek, Karcoolka, Za plotem, Příběh žraloka... a tisíc dalších, jsou fajn a nejen pro děti, hodně lidí je ocení
- **K:** přesně... souhlasím... i Spláchnutej je dost dobrý a nebo Sobík Niko, Horton...
- **I:** některé moderní pohádky jsou fajn a dobré je na nich to, že jsou to takové ty rodinné filmy, kdy se sesedne celá rodina a ani dospělým nevadí, že koukají na pohádku

10. Které pohádky podle vás znají v současné době předškolní děti, které mají nejraději a jakou formou se s nimi setkávají?

- **Z:** moderní „animáky“ z televize a DVD
- **K:** všechny ty animované, jde to na ně ze všech stran, hlavně z televize
- **I:** určitě ty animované, těch je teď hodně a všude se na ně upozorňuje

11. Jaký vliv podle vás mají dnešní pohádky na děti?

- **Z:** myslím, že odreagování, zábava a občas nějaké to poučení
- **K:** na mě velký vliv neměly... bláboly o princí na bílém koni...to neeeee... jak dneska to nevím, kolem sebe malé děti nemám, ale tak možná tomu chvíli věřím... být rytířem nebo princeznou... žádný velký vliv tom určitě nevidím
- **I:** myslím, že na mladší děti mají určitě vliv a mají je často za svůj vzor, např. se snaží chovat a podobat na svého pohádkového hrdinu, pohádky určitě mají i výchovný ráz (děti může poučit situace, jejich hrdina...), pro starší děti jsou asi spíš pro zábavu nebo odpočinek, ale i to je důležité

Shrnutí:

Ve většině názorů na pohádky jsme se shodly. Na prvních místech jsou u nás stále staré klasické pohádky. Záleží na individualitě, jestli nás pohádky ještě dnes dokážou oslovit (spíše ty klasické). Nejvíce se s pohádkami setkáváme prostřednictvím televize. Za moderní pohádky považujeme všechny ty nové animované a myslím si, že většinou jsou vydařené. Dnešní děti znají více moderní animované pohádky než ty klasické. Pohádky určitě mají na děti dobrý vliv.

Vypracovaly: Iveta Pončáková, Zuzana Holubová, Karolína Štítkovcová, Andrea Zajícová dne 12. 5. 2009

Závěr:

V pochopení a prezentaci pohádek hraje věk dítěte důležitou roli. **Předškolní dítě**, ještě pohádky zcela nechápe a vidí jen základní souvislosti, pokud u nich dokáže udržet pozornost. **Dítě v mladším školním věku**, už nám dokáže pohádku převyprávět a pochopí důležité věci, ale ještě se zcela nedokáže orientovat ve znacích, na které pohádka ukazuje. **Dítě v pubertě** již dokáže říct, co chtěl autor pohádkou vyjádřit, ne vždy je to přesné, ale určitou představu má.

Dalším rozdílem v pochopení a výkladu pohádek je pohlaví dětí. **Kluci** pohádky až tak neprožívají, nemají zájem o to, že v pohádce je nějaká princezna a tyhle pohádky jim často nic neříkají; raději pohádky o mašinkách, autech atd. **Holky** mají zase rády pohádky o princeznách, prožívají je, často se ztotožňují s některými postavami, zejména těmi hodnými, krásnými, chytrými... a také mnohem dříve začínají ty pohádky chápat.

Výklad pohádek závisí také na individualitě každého člověka – někdo vidí v jedné pohádce takové poučení jiný zase jiné, někoho ovlivnili např. rodiče, někdo si udělal svůj vlastní názor. Stejně tak se někomu ta určitá pohádka líbí a někomu ne. Také je mnoho pohádek interpretováno v mnoha verzích, každý zná jinou, každému se líbí jiná verze a i to ovlivní jeho názor na věc.

Seznam použité literatury:

Internet: <http://jlswbs.wordpress.com/2009/01/28/psychologicky-vyklad-pohadek/>

Knihy: Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace – doc. PhDr. Otto Čačka

Materiály z ISu Pohádka od: doc. PhDr. Jiří Dan, CSc